

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Förstå sammanhanget – 11 septemberattackerna

Längd: 5 min

Ålder: från 13 år

Ämne: historia, samhälls-
kunskap

Språk: svenska, franska

Produktionsland:
Frankrike, 2019

Svensk distribution:
Cinebox, 2020

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmnr: EDU0243_3

Nyckelord

USA • tvillingtornen
World Trade Center
terrorism • Usama Bin Ladin
Al-Qaida • islam
fundamentalism • IS

11 september 2001 kl 08:46. Ett flygplan störtar in i ett av World Trade Centers tvillingtorn i hjärtat av New York. Samtidigt som händelsen kablats ut i nyheterna över hela världen kraschar ett andra plan in i det södra tvillingtornet. Den här filmen handlar om de chockerande händelser som världen fick bevittna den här dagen, orsaken bakom och dess efterspel med jakten på de ansvariga.

Referat

På morgonen den 11 september 2001 kör plötsligt ett flygplan in i ett av de två tornen i World Trade Center i New York. I direktsändning i TV ses en stund senare ett flygplan köra in i det andra tornet och hur båda tornen efter ett tag rasar. Rädda och förvirrade överlevare dyker upp bland spillrorna. Sammanlagt 3000 människor mister livet och ytterligare 6000 skadas. Inom 72 timmar lyckas FBI identifiera de 19 flygplanskaparna som alla är medlemmar i den islamistiska nätverksorganisationen Al-Qaida.

Gruppen Al-Qaida grundades av den saudiske miljardären Usama Bin Ladin 1988. Målet var att införa en fundamentalistisk variant av Islam. Bin Ladin kritiserade den amerikanska politiken i Mellanöstern och var bland annat kritisk mot att amerikansk militär som stationerats i Saudiarabien. På en videofilm efter 11-septemberattackerna hörs Bin Ladin förklara hur han tänkte att kraschen skulle påverka byggnaden och det står klart att det var han som låg bakom attacken.

Efter attacken förklarar den amerikanska presidenten George W Bush krig mot terrorismen och bildar en internationell koalition och går sedan in i Afghanistan på jakt efter Usama Bin Ladin. Den 26 oktober skriver George Bush under en ny lag, den s.k. *Patriot act*, som ska ge amerikanska myndigheter nya befogenheter. Under 10 år söker USA efter Bin Ladin utan att lyckas och under tiden skickas med jämna mellanrum videoklipp på Bin Ladin ut till väl valda medier. Till slut hittas han i Pakistan 2011 och dödas. Inte långt efter Usama Bin Ladins död startar en ny terrororganisation kallad islamiska staten och 2014 utropar IS en totalitär regim i Irak och Syrien. Snart drabbas världen av nya terroristattacker.

Arbeta med filmen

Förstå sammanhanget – 11 septemberattackerna

Före filmvisning

- Låt eleverna diskutera i grupper om terrorattacken 11 september 2001. Vad har de hört om den? Vilken uppfattning och vilka tankar har eleverna kring vad som menas med en terrorattack? Vad innebär egentligen terrorism?
- Efter diskussionen kan det vara bra att prata om terrorism tillsammans, eventuellt med utgångspunkt i några tidigare historiska händelser. Ett tips är att använda attacken mot den tyska ambassaden i Stockholm 1975 för att få med en terroristhandling som inte är kopplat till Islam i diskussionen.
- Visa också eleverna var de olika platserna som nämns i filmen ligger. New York, Saudiarabien, Afghanistan, Irak, Syrien och Pakistan.

Frågor efter filmvisning

---

1. När genomfördes attackerna mot World Trade Center?
2. Vad hette presidenten i USA vid tiden för 11 september-attackerna?
3. Vilka anklagades för att ha genomfört attackerna?
4. Vem var Usama Bin Ladin?
5. Vad menas med fundamentalism?
6. Hur svarade USA på terrorattacken?
7. Vad innebar den nya lagen "Patriot act"?
8. Vad tycker du om att USA gick till angrepp mot Afghanistan?
9. På vilket sätt har religionen Islam med terrorattacken att göra?
10. Vilken organisation växer fram strax efter Usama Bin Ladins död?
11. Vad tror du är den bästa lösningen för att undvika eller åtminstone minska risken för nya terrorattacker i framtiden?

Arbete efter filmen

- Låt eleverna först enligt EPA-modellen enskilt skriva ner sina svar på frågorna och låt dem sedan sitta i mindre grupper för att jämföra och diskutera sina svar.
  - Lyft sedan frågorna i helklass så alla får höra vad grupperna diskuterat. Vill ni fördjupa er ytterligare finns nedan några förslag.
1. Tycker du att filmen är trovärdig? I så fall varför? Känner du sedan tidigare till någon konspirationsteori om 11-septemberattackerna? I så fall hur har du bedömt att det är en konspirationsteori?
  2. Vad gör att människor blir terrorister? Vi får ofta ta del av rapporter i medier om terrorism som är kopplat till Islam. Är alla terrorister religiösa fanatiker? Vilka olika anledningar finns det till att någon människa eller en grupp genomför en terrorattack? Studera olika exempel och diskutera i grupper.
  3. Hur är läget idag gällande islamiska staten? Eftersom 11 september-attackerna kopplas till Al-Qaida kan det vara intressant att fördjupa sig mer om IS som började få fäste efter Usama Bin Ladins död. Vilken är deras målsättning? Hur är deras position idag?
  4. Den 6 januari 2021 inträffade en annan terroristattack i USA mot Kapitolium i Washington, Columbia, där den amerikanska kongressen och högsta lagstiftande församling har sitt säte. Vilka låg bakom terroristattacken? Vad var syftet med attacken och hur kunde det hända? Vad skiljer 11-septemberattackerna mot terroristattacken den 6 januari 2021?

Sök vidare

Förstå sammanhanget – 11 septemberattackerna

Länktips

Podcasts som är intressanta för diskussionerna om filmen. Den ena om terrorattacken på västtyska ambassaden och de andra två om terrorattacken 11 september och om jakten på Usama Bin Ladin:

- [Sveriges radio](#)
- [Sveriges radio](#)
- [Sveriges radio](#)

På SO-rummet finns artiklar, presentationer och filmklipp som handlar om terrorism och om 11 septemberattackerna:

- [11 septemberattackerna](#)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap driver webbplatsen säkerhetspolitik.se där det finns flera texter om terrorism och om 11 septemberattackerna:

- [Säkerhetspolitik.se](#)

En serie från försvarshögskolan om terrorismens historia som kan vara intressant för en eventuell fördjupningsuppgift:

- [YouTube](#)

Artikel i DN om terroristattacken 6 januari 2021 mot USA:s kongress:

- [DN.se](#)

Svenska Yle om kaoset i Capitolium

- [Svenska Yle](#)

Läroplanskoppling

Förstå sammanhanget – 11 septemberattackerna

Hela serien "Förstå sammanhanget" passar in i stora delar av syftesbeskrivningen för ämnet historia i årskurs 7-9. Särskilt väl passar följande:

- Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska förhållanden, historiska begrepp och metoder och om hur historia kan användas för olika syften. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar historiska kunskaper om likheter och skillnader i människors levnadsvillkor och värderingar.
- Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer.
- Undervisningen ska vidare bidra till att eleverna utvecklar förståelse för att varje tids människor måste bedömas utifrån sin samtids villkor och värderingar.

Filmen *Förstå sammanhanget-11 septemberattackerna* passar bra för undervisning i ämnet historia och samhällskunskap i grundskolan och gymnasiet. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr11 och kursmål från Gy11, se www.skolverket.se.

Historia, åk 7-9, Lgr11

Demokratisering, efterkrigstid och globalisering, cirka 1900 till nutid

- Kalla krigets konflikter, Sovjetunionens sönderfall och nya maktförhållanden i världen.
- Aktuella konflikter i världen och historiska perspektiv på dessa.

Hur historia används och historiska begrepp

- Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.
- Vad begreppen kontinuitet och förändring, förklaring, källkritik och identitet betyder och hur de används i historiska sammanhang.
- Några historiska begrepp, till exempel antiken, mellankrigstiden, efterkrigstiden och kalla kriget samt olika syn på deras betydelse.

Samhällskunskap, åk 7-9, Lgr11

Beslutsfattande och politiska idéer

- Några olika stats- och styrelseskick i världen.
- Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och konflikter i Sverige och världen.
- Individens och gruppernas möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informations-spridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.

Samhällskunskap 1a1 50p, Gy11

Centralt innehåll

- Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna. Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån olika demokratimodeller och den digitala teknikens möjligheter. Digitalisering och mediers innehåll samt nyhetsvärdering när det gäller frågor om demokrati och politik.

Historia 1a1, 50p, Gy11

Centralt innehåll

- Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välstånd, teknisk utveckling, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter och jämställdhet men också kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter. Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem.